

Cik drošas ir **ES** **tirgotās** ikdienas patēriņa preces no plastmasas, tekstilmateriāliem un metāla?

Valstu tirgus uzraudzības iestādes no 12 dalībvalstīm sadarbojās, īstenojot Eiropas Komisijas finansētu izstrādājumu drošuma iniciatīvu, lai pārbaudītu, vai bieži lietotās lētās preces satur bīstamas ķīmiskās vielas.

Kas tika testēts?

128 izstrādājumu paraugi piecās kategorijās (no pastmasas izgatavotas lētas patēriņa preces, no pastmasas izgatavotas bērnu preces, bērnu apģērbi un apavi, bērnu preces ar tekstilizstrādājumu detaļām un bižutērija), kas iegādāti tiešsaistē un fiziskos veikalos 12 valstīs, tika analizēti akreditētā laboratorijā.

Tajos tika pārbaudītas kaitīgas ķīmiskās vielas, piemēram, perfluoralkilētās un polifluoralkilētās vielas (PFAS) un smagie metāli, piemēram, kadmija, niķelis un svins. Testētajās precēs bija ietvertas rotaļlietas, kostīmu rekvizīti, krūšautiņi, saulesbrilles bērniem, T-krekli, galda piederumi un piepūšamie baseini.

Kas jums būtu jādara?

- **Ielūkojieties** [Safety Gate](#), lai uzzinātu, vai nav ziņots par problēmām saistībā ar izstrādājumu, kuru vēlaties iegādāties.

- **Iegādājieties** interneta veikalos, kuros ir skaidri norādīts produkta ražotājs un izplatītājs.
- **Nedodieties** gulēt ar rotaslietām — ja rodas alerģiska reakcija, pārtrauciet to valkāšanu un vērsieties pie ārsta.
- Izvairieties no tādām bīstamām ķīmiskām vielām kā PFAS, kas ir dažu plastmasu un ūdensnecaurļaidīgu materiālu (tostarp dušas aizkaru) sastāvā, izvēloties tekstilizstrādājumus, kas apstrādāti ar dabīgiem vaskiem vai nefluorētu apdari.
- **Ziņojiet par** jebkurām drošuma problēmām vai negadījumiem saistībā ar precēm patērētāju tiesību aizsardzības iestādei portālā [Consumer Safety Gateway](#).

Testēšanas rezultāti

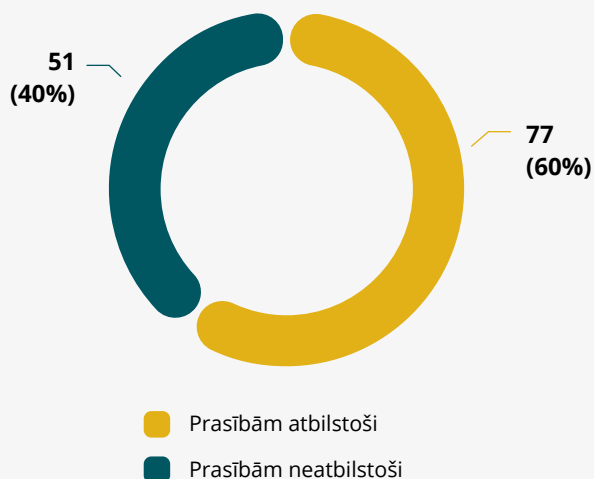
25 no 128 paraugiem (20 %) neatbilda vismaz vienai no testēšanas prasībām.

Kopumā 17 no 53 (32 %) pārbaudītajiem bērnu apģērbiem un apaviem ierobežoto ķīmisko vielu, piemēram, PFAS un īsas ķēdes hlorparafīnu (SCCP), saturs pārsniedza pieļaujamās robežas.

No 12 testētajiem lētās bižutērijas paraugiem 4 (33 %) bija konstatēts pārmērīgs kadmija, niķeļa vai svina daudzums.

Trīs no 33 (9 %) lētiem patēriņa izstrādājumiem, kas izgatavoti no plastmasas, piemēram, tālruņu futrāļi, rotaļlietas un dušas aizkari, neizturēja pārbaudi. Divos no tiem bija perfluoroktānsulfonāts (PFOS), bet trešajā — pārmērīgs kadmija daudzums. PFOS ir daļa no perfluoralkilēto un polifluoralkilēto vielu (PFAS) grupas, tā sauktajām mūžīgajām ķīmiskajām vielām, ko plaši izmanto, lai izstrādājumi atgrūstu eļļu un ūdeni. Tās dabā vai cilvēka organismā viegli nesadalās.

PFAS un smago metālu iedarbība palielina imūnsistēmas traucējumu, hormonu līdzsvara traucējumu, vēža, neiroloģisku bojājumu un ādas alerģiju risku. Bērni ir īpaši neaizsargāti pret šāda veida veselības riskiem.

Kādi ir riski?

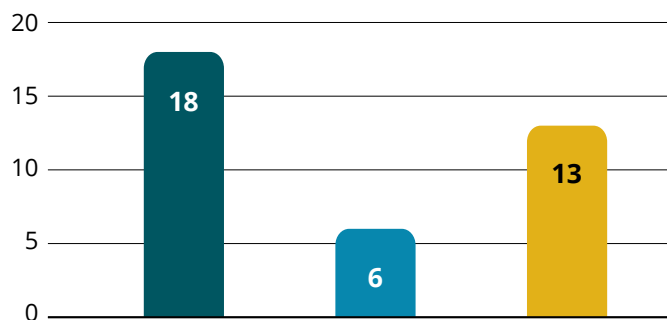
Ņemot vērā to ilgstošo kaitīgumu veselībai un videi, dažu PFAS lietošana ES jau ir ierobežota. Tiek apsvērti plašāki aizliegumi visas grupas līmenī.

No dažiem "bohēmiska" izskata juvelierizstrādājumiem var izdalīties kaitīgi metāli, piemēram, kadmija, svins vai niķelis, kas var bojāt nieres un kaulus, izraisīt alerģijas un pat vēzi.

Ko paveica valstu iestādes?

18 (35 %) no 51 neatbilstošā parauga tika atzīti par tādiem, kas rada **nopietnu risku**, 6 (12 %) — par tādiem, kas rada augstu risku un 13 (25 %) — par tādiem, kas rada zemu risku.

Par **6 izstrādājumiem**, kuri tika atzīti par kaitīgiem, tika iesniegti paziņojumi [Safety Gate](#) — ES ātrās brīdināšanas sistēmā bīstamu nepārtikas preču jomā.

Valsts iestādes, kas piedalījās šajos kopīgajos centienos, veica šādus pasākumus:

- no 51 izstrādājuma 10 (20 %) izstrādājumu tirdzniecība tika aizliegta;
- 10 izstrādājumi tika izņemti no tirgus;
- 6 (12 %) izstrādājumi tika iznīcināti;
- 6 tika atsaukti no patērētājiem.

